

Адже теоретично і практично можливе створення інформаційного кодексу, модель якого давно існує, котрий автоматично не замінить 4 книги Цивільного Кодексу і не відмінить низку законів, які регулюють правовідносини в «суто» інформаційній сфері та право інтелектуальної власності.

На думку автора, вирішення зазначеної теоретико-прикладної проблеми, котра стосується всіх сфер діяльності держави (адже інформацією описується якісний стан і політичної, і економічної, і екологічної сфер діяльності держави), можливе лише за умови наявності політичної волі до її вирішення шляхом кодифікації різногалузевих норм права. Зазначене можливе лише за умови поєднання зусиль науковців і практиків різних державних і недержавних органів та установ.

¹ Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне. Науково-практичний посібник – К.: КНТ, 2007. – 92 с.

² Карбанов М. В. Проблемы развития социальных понятий. – М.: Наука, 1985. – 159 с.; Кузнецов В. Понятие и его структура. Методологический анализ. – К., 1997; Войцилло Е. К. Понятие как форма мышления: логико-гносеологический анализ. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 239 с.; Ильенков Э. В. Диалектика абстрактного и конкретного в научно-теоретическом мышлении. – М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 1997. – 464 с.; Хамидов А. Категории и культура. – Алма-Ата, 1992. – 311 с.; Автономов А. Правовая онтология политики. К построению системы категорий / Фонд развития парламентаризма в России. – М.: ООО Фирма «Инфограф», 1999. – 384 с. – 365–282 с. та ін.

Резюме

Гордієнко С. Г. Інформаційне право і право інтелектуальної власності: проблеми співвідношення.

Вирішення зазначеної теоретико-прикладної проблеми із визначення співвідношення норм інформаційного права та права інтелектуальної власності, які стосуються всіх сфер діяльності держави, можливе лише шляхом кодифікації норм вказаних галузей права.

Ключові слова: системний метод, поняття, категорія, інформація, знання, право, норма, власність, інтелектуальна власність.

Резюме

Gordienko S. G. Информационное право и право интеллектуальной собственности: проблемы соотношения.

Решение обозначенной теоретико-прикладной проблемы по соотношению норм информационного права и права интеллектуальной собственности, которые касаются всех сфер деятельности государства, возможно лишь путем кодификации норм указанных областей права.

Ключевые слова: системный метод, понятие, категория, информация, знание, право, норма, собственность, интеллектуальная собственность.

Summary

Gordienko S. Informative law and law of intellectual ownership: problems of correlation.

The decision of the marked problem is possible only on condition of codification of different branch norms of law on the basis of the offered determinations.

Key words: system method, notion, category, information, knowledge, right, norm, own, intellectual own.

Отримано 4.04.2014

УДК 347.77

У. Б. АНДРУСІВ

Уляна Богданівна Андрусів, кандидат юридичних наук, доцент Львівського державного університету внутрішніх справ

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

До сфери правового впливу права інтелектуальної власності належить діяльність, що здійснюють організації телерадіомовлення, потреба в охороні яких зумовлена значними фінансовими та організаційно-технічними затратами при створенні та розповсюдженні інформаційного контенту.

Виходячи з приписів ст. 1 Закону про авторське право, термін «організація мовлення» поширюється на дві категорії суб'єктів: організації ефірного та кабельного мовлення. На наше глибоке переконання, наведене положення варто доповнити організаціями, що мовлять у глобальній Мережі та інших видах телекомунікаційних мереж у випадку розповсюдження ними власного інформаційного продукту.

У ролі цих організацій можуть виступати юридичні особи, які мають офіційне місцезнаходження на території України та здійснюють трансляцію за допомогою передавачів, розташованих на території України.

Заснування телерадіоорганізації здійснюється за волевиявленням правомочної юридичної особи або громадянина України. Проте не всі суб'єкти господарювання можуть бути засновниками організацій мовлення. Обмеження у реалізації цього права, зокрема, стосується іноземних юридичних і фізичних осіб та апатридів. Однак, обмеження участі нерезидентів при заснуванні телекомпанії не позбавляє їх можливості безперешкодно ставати її співвласниками. Частина 3 ст. 12 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» є відсильною нормою та не врегульовує питання участі іноземних юридичних та фізичних осіб у статутному (складеному) капіталі організації мовлення, що призводить до появи компаній із стовідсотковими іноземними інвестиціями.

Для усунення цієї правової колізії необхідно внести зміни до згаданої норми, чітко розмежувавши статус власників, засновників та учасників телерадіоорганізацій, які є іноземними суб'єктами господарювання, та встановивши максимальний розмір їх частки у статутному капіталі (для прикладу, не більше 50 %).

Порядок легалізації організації мовлення як суб'єкта господарської діяльності регламентований Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Окрім того, Законом України «Про телебачення і радіомовлення» на телерадіоорганізації покладено обов'язок після отримання ліцензії на мовлення зареєструватись як суб'єкт інформаційної діяльності. Відомості про таку спеціальну реєстрацію вносяться до Державного реєстру телерадіоорганізацій України, що ведеться Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення (надалі – Нацрада).

Станом на 31.12.2013 р. до Держреєстру внесено дані про 1636 телерадіоорганізацій та суб'єктів інформаційної діяльності, а саме: 1572 телерадіомовних організацій та провайдерів програмної послуги, 71 суб'єктів інформаційної діяльності¹.

На наше глибоке переконання, реєстрація організацій мовлення та провайдерів програмної послуги, як суб'єктів інформаційної діяльності є недоцільною, оскільки створює зайві перешкоди для здійснення діяльності цими суб'єктами. Ці суб'єкти і так набувають спеціального статусу при здійсненні ними інформаційної діяльності. Щодо ведення реєстру, відомості до нього можуть вноситись автоматично при видачі відповідної ліцензії.

Зауважимо, що сама по собі реєстрація не є достатньою підставою для здійснення діяльності, пов'язаної з створенням та розповсюдженням програм (передач). Законне право розпочати мовлення телерадіоорганізація набуває лише з моменту отримання ліцензії, яка є основним інструментом державного регулювання у сфері телебачення і радіомовлення в умовах розвитку ринку мультимедійних технологій.

Ліцензією на мовлення вважається документ державного зразка, який видається Нацрадою та засвідчує право ліцензіата відповідно до умов ліцензії здійснювати мовлення, використовувати канали мовлення, мережі мовлення, канали багатоканальних телемереж². Потреба у ліцензуванні діяльності у сфері телерадіомовлення зумовлена необхідністю регулювання розподілу радіочастотного спектру як обмеженого природного ресурсу, а також тим, що такий спосіб розповсюдження інформації як теле- і радіомовлення істотно впливає на формування світогляду громадськості.

Як слушно відзначається у літературі, ліцензування не є обмеженням і заборонаю на зайняття певними видами діяльності³, а одним із засобів державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.

Засади ліцензування телерадіомовлення чітко окреслені Законами України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» та Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору України.

На сьогодні ліцензуючим органом є Нацрада, яка згідно зі ст. 6 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» забезпечує виконання законодавства у сфері ліцензування. Нацрада видає ліцензії на такі види мовлення: супутникове, ефірне, кабельне у багатоканальних кабельних телемережах (у тому числі з використанням технології IPTV), проводове, багатоканальне (з використанням багатоканальних ефірних телемереж, цифрових мультиплексів та технологій).

Відповідно до передбаченої законодавством процедури, для отримання ліцензії на мовлення юридична особа подає до Нацради заяву, за результатами розгляду якої приймається рішення про видачу ліцензії або про відмову у її видачі. Вичерпний перелік відомостей, які повинні міститися у заяві, та долучених до неї матеріалів міститься у ст.24 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Українське законодавство не містить вимог щодо фінансового стану претендента, а також не окреслює строки здійснення діяльності за кошти засновника. Для порівняння зазначимо, що молдовським законодавством визначено, що рішення про видачу ліцензії приймається тільки з урахуванням реальної фінансової життєздатності заявника (ст. 23 Кодексу телебачення і радіо Республіки Молдова)⁴. Безперечно, наявність фінансово-економічної можливості забезпечення створення та/або розповсюдження програм є вкрай важливою передумовою для безперебійної роботи каналів та мереж мовлення. З огляду на це, до заяви слід долучати офіційні документи, що підтверджують ймовірні джерела фінансування телерадіоорганізації на перший рік діяльності.

На нашу думку, недоліком законодавства слід вважати обмежені вимоги до особи ліцензіата, оскільки ліцензіатами у сфері мовлення можуть бути не лише юридичні особи, а й фізичні особи-підприємці.

У ч. 3 ст. 27 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» законодавець чітко окреслив перелік умов, які зазначаються у ліцензії на мовлення. На наше глибоке переконання, окремі приписи, які міняються періодично (до прикладу, сітки мовлення досить часто міняються, зважаючи на смаки глядачів/слухачів, та з огляду на те, що укладені з дистрибуторами правочини обмежені часовими рамками) не варто включати до умов ліцензії.

Ліцензування окремих видів мовлення відбувається на конкурсних засадах або без конкурсів. Так, видача ліцензії на ефірне мовлення та багатоканальне мовлення з використанням радіочастотного ресурсу здійснюється за результатами відкритих конкурсів. Як вбачається з приписів ст.23 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та п. 5.3 Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору України, цифрове мовлення з використанням радіочастотного ресурсу України ліцензується як багатоканальне мовлення⁵, тобто теж на конкурсних засадах. Конкурс на отримання ліцензії ініціюється, оголошується і проводиться Нацрадою у відповідності до вимог ст. 25 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Нацрада оголошує конкурс за наявності вільних каналів, часу на каналах (мережах), мереж мовлення.

Вважаємо, що Закон України «Про телебачення і радіомовлення» є недосконалим у частині регулювання конкурсної процедури ліцензування. Не завадила б більш прозора процедура формування конкурсних умов, більша відкритість при розгляді заяв потенційних ліцензіатів та прийняття рішення про видачу ліцензії. Нам видається, що 60 днів недостатньо для того, щоб претендент встигнув підготувати необхідну документацію для подачі заяви.

Законодавцем також чітко не окреслені вимоги до телерадіоорганізацій у процесі участі у конкурсі. Так, ч. 2 ст. 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» регламентовано, що при проведенні конкурсів на видачу ліцензії на мовлення Нацрада керується необхідністю забезпечення інформаційних потреб громадян. Термін «інформаційні потреби» може трактуватись неоднозначно, що призводитиме до надання преференцій окремим суб'єктам інформаційної діяльності. Крім цього, варто зазначити, що факт неповернення конкурсної гарантії особам, які не перемогли в конкурсі, суперечить справедливості конкурсних процедур.

Ліцензування кабельного, супутникового та проводового мовлення здійснюється на позаконкурсних засадах, тобто за реєстраційним принципом.

Варто зауважити, що Нацрада також здійснює ліцензування діяльності провайдерів програмної послуги.

Під ліцензією провайдера програмної послуги слід розуміти документ державного зразка, який видається Нацрадою та засвідчує право ліцензіата надавати програмні послуги з використанням ресурсу багатоканальних телемереж. Цей документ є єдиною законною підставою на право надання програмної послуги. Варто відзначити, що станом на 01.01.2014 р., загальна кількість проліцензованих провайдерів становила 703, їм видано 968 ліцензій⁶. Особливість 2013 року у ліцензуванні провайдерів полягала у переході з аналогового формату на цифровий та надання програмних послуг споживачам у поєднанні цих технологій.

Процедура ліцензування провайдерів закріплена у ст. 40 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Приписи цієї норми деталізовані Положенням про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги (затверджено Рішенням Нацради від 28.12.2011 р. та зареєстровано в Міністерстві юстиції 02.03.2012 р.), у якому окреслені основні механізми видачі, переоформлення та анулювання ліцензії провайдера програмної послуги, видачі дубліката такої ліцензії.

Відповідно до приписів вказаного регуляторного акта ліцензіюпровайдера програмної послуги мають право отримати суб'єкти господарювання, які мають на меті надання програмної послуги з використанням ресурсу багатоканальних кабельних телемереж (у тому числі технологій «IPTV»); багатоканальних ефірних цифрових телемереж (у тому числі технологій «Телесело», «МІТРІС», «ММДС», цифрових мультиплексів); супутникової ємності (супутникові платформи за технологією DTH(DirectToHome)), мережі операторів мобільного та інтернет-зв'язку (технології MobileWiMAX)⁷.

Обов'язковим додатком до ліцензії на діяльність (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення є Загальна концепція (принципи, підстави) добору (перелік) програм для ретрансляції (пропозиції абонентам). Цей документ підлягає щорічній перереєстрації.

Ліцензія на мовлення та ліцензія провайдера програмної послуги видається за умови сплати ліцензійного збору. Розмір плати за видачу, продовження, переоформлення та видачу дубліката ліцензії встановлюється Кабінетом Міністрів України, що, у свою чергу, сприяє своєчасному реагуванню на зміни у телевізійному просторі. Процедура нарахування ліцензійного збору регламентована Методикою розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дубліката ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, у якій закріплені чіткі формули розрахунку розміру грошового збору.

Як вбачається з наведеного нормативного акта, розмір плати коригується залежно від території розповсюдження сигналу, населення, яке проживає на території розповсюдження програм, середньодобового обсягу мовлення, суб'єкта-розповсюджувача, способу поширення мультиплексу, виду мовлення. Окрім того, Методика пропагує політику протекціонізму щодо розповсюдження національного аудіовізуального контенту. У випадку, якщо частка програм іноземного виробництва в загальному обсязі мовлення становить понад 30 відсотків, розмір ліцензійного збору збільшується на 30 відсотків⁸.

Варто зауважити, що у 2013 р. нараховано та фактично сплачено ліцензійний збір на загальну суму 40876,8 тис. грн⁹.

Ліцензія видається на строк, визначений Нацрадою відповідно до заяви про видачу ліцензії, але не менш як на 7 років для цілей ефірного мовлення та багатопрограмного мовлення в багатоканальних телемережах і 10 років для цілей супутникового, проводового, кабельного мовлення. Ліцензія провайдера програмної послуги видається без конкурсу на строк 10 років.

Ліцензіат наділений правом продовжити строк дії ліцензії на мовлення, подавши до Нацради відповідну заяву. За результатами розгляду заяви Нацрада приймає рішення про продовження / не продовження стро-

ку дії ліцензії на мовлення. Відповідно до приписів ст. 33 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», прийняття негативного рішення зумовлено порушенням ліцензіатом умов ліцензії та вимог чинного законодавства. Обов'язковою умовою застосування даної правової норми є підтвердження зазначених порушень рішеннями та санкціями Нацради, які не скасовані у визначеному законодавством порядку, або відповідними судовими рішеннями.

Слід зазначити, що останнім часом до судів надійшло чимало позовів організацій мовлення з приводу відмови Нацради у продовженні строку ліцензії на мовлення. Суди, приймаючи рішення, передусім зосереджують увагу на достатності та правомірності підстав для відмови, усунення ліцензіатом виявлених порушень, а також встановлюють наявність факту скасування застосованих санкцій^{10,11}.

Варто зауважити, що законодавцем не регламентовано, на який строк може бути продовжено ліцензію, через що складається враження, ніби пролонгація може бути безкінечною. Доцільним при цьому пригадати досвід грузинського законодавця, яким встановлені обмеження щодо продовження такого строку (ст. 39 Закону Грузії «Про мовлення»)¹². З огляду на це, вважаємо доцільним доповнити ст. 33 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ч. 10 наступного змісту: «Після закінчення строку дії ліцензії, дія ліцензії може продовжитись на той самий строк, якщо до ліцензіата протягом цього періоду не застосовувалися санкції».

У разі виникнення необхідності внесення змін до умов ліцензії, ліцензіат подає до Нацради заяву про переоформлення ліцензії на мовлення за встановленою формою. Вичерпний перелік підстав для переоформлення міститься у ч. 3 ст. 35 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». За результатами розгляду Нацрада приймає рішення про внесення змін до ліцензії та відповідне переоформлення ліцензії. При видачі переоформленої ліцензії попередня ліцензія на мовлення вилучається.

За період із 1 січня по 31 грудня 2013 р. Нацрада ухвалила 437 рішень про переоформлення ліцензій у зв'язку зі зміною програмних концепцій мовлення, організаційно-правових форм власності, позивних, логотипів, керівних та наглядових органів.

Як відомо, ліцензія не може самовільно відчувуватись третім особам. На жаль, це положення не знайшло належного закріплення у законодавстві. Вважаємо необхідним заповнити цю прогалину, доповнивши ст. 27 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ч. 8 наступного змісту: ліцензія не підлягає уступці третім особам без спеціального дозволу Нацради. Недотримання цієї вимоги має наслідком анулювання ліцензії.

Відзначимо, що у разі невиконання умов ліцензії та порушення вимог чинного законодавства про телебачення і радіомовлення, Нацрада притягує ліцензіатів до відповідальності. Так, за приписами ст. 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Нацрада може застосовувати до телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги такі санкції: оголошення попередження; стягнення штрафу; подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення.

Ліцензуючий орган приймає рішення про оголошення попередження у разі першого порушення, скоєного організацією мовлення або провайдером програмної послуги. Позитивним моментом, на наше глибоке переконання, є прийняття 8 лютого 2012 р. Положення про скасування санкції «оголошення попередження», застосованої Нацрадою за порушення умов ліцензії та законодавства України телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги. З цього моменту телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги мають можливість позасудового скасування зазначеної санкції, подавши до Нацради заяву (звіт та матеріали, що підтверджують усунення порушень).

Розглянувши заяву, Нацрада призначає позапланову перевірку з метою з'ясування питання про усунення порушень, які стали підставою застосування до ліцензіата санкції «оголошення попередження»¹³. У випадку прийняття за результатами позапланової перевірки та аналізу документальних свідчень позитивного рішення, Нацрада скасовує санкцію.

Упродовж тривалого часу залишається неврегульованим питання щодо застосування штрафних санкцій. На сьогодні, Нацрадою за погодженням з Кабміном так і не затверджені конкретні розміри штрафів та процедура їх стягнення, що унеможливує їх накладення на ліцензіатів. Оскільки штрафні санкції, на нашу думку, є однією з найдієвіших форм запобігання порушенням, питання визначення процедури застосування, розмірів штрафів за певні порушення потребує якнайскорішого вирішення. Зокрема, на нашу думку, варто було б встановити розміри штрафів у відсотковому відношенні залежно від прибутку, отриманого за попередній звітний період.

Як вбачається з ч. 12 ст. 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», якщо порушення не були усунені після попередження та стягнення штрафу, Нацрада подає до суду справу про анулювання ліцензії на мовлення телерадіоорганізації або справу про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги. Конкретні порушення, які є підставою звернення до суду з відповідним позовом регламентовані ч. 5 ст. 37 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Варто зауважити, що види діяльності, пов'язані з технічним обслуговуванням і експлуатацією телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- та радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж ліцензуються у порядку встановленому Законом України «Про телекомунікації». Таке відокремлення механізмів ліцензування мовлення, провайдерів програмної послуги від ліцензування діяльності з надання телекомунікаційних послуг зумовлено заборонаю подвійного ліцензування.

У зв'язку з обмеженістю частотного спектру, який використовується для потреб ефірного телерадіомовлення, мовники повинні отримати дозвіл на використання радіочастотного ресурсу. Правові, організаційні та економічні засади використання радіочастотного ресурсу України регламентуються Законами

України «Про радіочастотний ресурс України», «Про телекомунікації», а також Планом використання радіочастотного ресурсу України та Державною програмою впровадження цифрового телерадіомовлення.

Зауважимо, що можливість та умови користування окресленим природним ресурсом визначаються висновком органу частотного планування, після отримання якого Нацрада оголошує конкурс на отримання ліцензії на мовлення. У відповідності до ст. 31 Закону України «Про радіочастотний ресурс України» користування радіочастотним ресурсом України телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги для потреб телебачення і радіомовлення здійснюється на підставі ліцензії на мовлення та не потребує ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України¹⁴.

Результати проведеного автором дослідження дають всі підстави для наступних висновків:

– на сьогоднішній день ще існують труднощі щодо адекватної регламентації процедури легалізації та ліцензування організацій мовлення та провайдерів програмної послуги;

– на законодавчому рівні необхідно чітко розмежувати статус власників, засновників та учасників телерадіоорганізації, які є іноземними суб'єктами господарювання, та встановити максимальний розмір їх частки у статутному капіталі (не більше 50 %);

– законне право розпочати мовлення організація мовлення набуває лише з моменту отримання ліцензії, яка є основним інструментом державного регулювання у сфері телебачення і радіомовлення в умовах розвитку ринку мультимедійних технологій;

– не завадила б більш прозора процедура формування конкурсних умов, більша відкритість при розгляді заяв потенційних ліцензіатів та прийняття рішення про видачу ліцензії;

– ліцензіатами у сфері мовлення можуть бути не лише юридичні особи, а й фізичні особи-підприємці; відокремлення механізмів ліцензування мовлення, провайдерів програмної послуги від ліцензування діяльності з надання телекомунікаційних послуг зумовлено заборонаю подвійного ліцензування;

– у ч. 3 ст. 24 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» варто внести корективи, доповнивши її положенням наступного змісту: «копії офіційних документів, що підтверджують ймовірні джерела фінансування організації мовлення на перший рік діяльності»;

– приписи ліцензії, які змінюються періодично, не варто включати до умов ліцензії;

– вважаємо за доцільне доповнити ст. 33 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ч. 10 наступного змісту: «після закінчення строку дії ліцензії, дія ліцензії може продовжитись на той самий строк, якщо до ліцензіата протягом цього періоду не застосовувалися санкції»;

– у ст. 27 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» необхідно внести зміни, доповнивши її ч. 8 наступного змісту: «ліцензія не підлягає уступці третім особам без спеціального дозволу Нацради. Недотримання цієї вимоги має наслідком анулювання ліцензії»;

– якнайскорішого вирішення потребує питання визначення процедури застосування, розмірів штрафів за скоєнні порушення.

¹ Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nrada.gov.ua/userfiles/file/2014/Zvitna%20informacia/Zvit_2014.pdf

² Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 № 3759-ХІІ, в ред. від 12.01.2006 // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – Ст. 155.

³ Романенко Л. В. Ліцензування як засіб забезпечення контролю за діяльністю у сфері фізичної культури та спорту / Л. В. Романенко // Державне будівництво і місцеве самоврядування. – Вип. 19. – 2010. – С. 187–194. – С. 188.

⁴ Кодекс телевидення и радио Республики Молдова № 260-ХVI от 27 июля 2006 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.it-moldova.md/ru/ict-in-moldova/legislation-and-ict/296-tv-radio-kodex>

⁵ План розвитку національного телерадіоінформаційного простору: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення 01.12.2010 № 1684 (у редакції від 14.12.2011 № 2874). Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2012 року за № 320/20633 // Офіційний вісник України від 12 березня 2012 р. – № 18.

⁶ Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nrada.gov.ua/userfiles/file/2014/Zvitna%20informacia/Zvit_2014.pdf

⁷ Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги: Рішення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 28.12.2011 № 2979. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 березня 2012 р. за № 351/20664 // Офіційний вісник України від 26.03.2012 р. – № 21. – Ст. 133.

⁸ Методика розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дублікату ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 412 // Урядовий кур'єр від 15.04.2011 р. – № 69.

⁹ Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nrada.gov.ua/userfiles/file/2014/Zvitna%20informacia/Zvit_2014.pdf

¹⁰ Постанова Донецького окружного адміністративного суду від 01 червня 2011 р. справа № 2а/0570/5162/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/14287539>

¹¹ Постанова Окружного адміністративного суду міста Києва від 15 лютого 2011 року справа № 2а-16057/10/2670 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/14287539>

¹² О вещании: Закон Грузии от 23 декабря 2004 года № 780-вс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.medialaw.ru/exussrlaw/lv/tv.htm>

¹³ Положення про скасування санкції «оголошення попередження», застосованої Національною радою за порушення умов ліцензії та законодавства України телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги: Рішення Національної

ради з питань телебачення і радіомовлення від 08 лютого 2012 № 114. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2012 року за № 318/20631 //Офіційний вісник України від 12 березня 2012 р. – № 18.

¹⁴ Про радіочастотний ресурс України: Закон України від 01.06.2000р. № 1770-III, в ред. від 24.06.2004 //Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 48. – Ст. 526.

Резюме

Андрусів У. Б. Легалізація діяльності суб'єктів інформаційної діяльності: питання теорії і практики.

У цій роботі автором розглядається низка питань, пов'язаних із легалізацією діяльності суб'єктів інформаційної діяльності, зокрема досліджуються правові передумови реєстрації та ліцензування організацій мовлення та провайдерів програмної послуги. При цьому аналізуються положення чинного законодавства України, законодавче поле зарубіжних держав, а також матеріали судової практики. Наводяться конкретні рекомендації заповнення наявних законодавчих прогалів у досліджуваній сфері правовідносин.

Ключові слова: організація мовлення, провайдер програмної послуги, легалізація, реєстрація, ліцензування, правова охорона.

Резюме

Андрусив У. Б. Легализация деятельности субъектов информационной деятельности: вопросы теории и практики.

В этой работе автором рассматривается ряд вопросов, связанных с легализацией деятельности субъектов информационной деятельности, в частности исследуются правовые предпосылки регистрации и лицензирования организаций вещания и провайдеров программной услуги. При этом анализируются положения действующего законодательства Украины, законодательное поле зарубежных государств, а также материалы судебной практики. Даются конкретные рекомендации по заполнению существующих законодательных пробелов в исследуемой сфере правоотношений.

Ключевые слова: организация вещания, провайдер программной услуги, легализация, регистрация, лицензирование, правовая охрана.

Summary

Andrusiv U. Subjects' of informational activity practice legalization: theory and practice.

In this paper the author discusses a number of issues related to the legalization of subjects' of information activities activity, in particular, investigates the legal prerequisites for registration and licensing of broadcasters and program service providers. In this situation the current Ukrainian legislation, the legislative field of foreign countries has been analyzed, as well as materials of judicial practice. Specific recommendations filling the existing gaps in the legislative field of legal study has been provided.

Key words: broadcasting organization, provider of software services, certification, registration, licensing, legal protection.

Отримано 10.04.2014

УДК 347.77

М. В. КОВАЛЬОВА

Марина Вікторівна Ковальова, кандидат юридичних наук, старший викладач Ужгородського національного університету

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ ВІНАХІДНИКІВ В УКРАЇНІ

Розглядаючи права винахідника, передусім слід встановити ключового учасника правовідносин і того, хто ж є винахідником насправді. Винахідником можна вважати того, хто подав ідеї, відображені потім у формулі. Може змінюватися і склад винахідників, але при цьому винахідниками мають право називатися ті, хто вніс ознаки у вирізняльну формулу винаходу, а не в налагодження виробництва на його основі. Деякі винаходи мають єдиного винахідника – того, хто вніс ідею та відобразив її у формулі. Як вказано у ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», винахідник – це людина, інтелектуальною, творчою діяльністю якої створено винахід. Таким може бути будь-яка правоздатна особа. До основних суб'єктів належать особи, що беруть участь у створенні, перетворенні, передачі (поширенні), одержанні й споживанні знань. Такими особами є творці (виробники), власники і споживачі знань, за якими стоять їх знання, досвід, намагання покращити навколишній світ та терплячість і наполегливість у цьому. Творці – це насамперед фізичні особи, творчою працею яких отримано нові знання або систематизовано вже отримані.

Автором винаходу визнається фізична особа, творчою працею якої вони створені. Якщо в створенні об'єкта промислової власності брало участь кілька фізичних осіб, усі вони вважаються його співавторами. Автором секретного винаходу визнається фізична особа, яка своєю творчою працею створила цей винахід. Якщо у створенні секретного винаходу брали участь кілька фізичних осіб, усі вони є також його авторами.

У правовому регулюванні, пов'язаному з творчою діяльністю, важливе місце посідають цивільні права та цивільні обов'язки винахідника, передбачені ст.ст. 12–14 Цивільного кодексу України. Зміст цих прав та